

Szerkesztő
Templom

Paul Szemere

Kiadó
Sándor kir

VI. Kőstlergasse 4. Wien (A Nap)

Sürgőnycim: Délbácska
Telefonszám: 137

Előfizetési árak:

Egy óra - - 20 dinár
Negyedévre - 60 dinár
Félévre - - 120 dinár

Egyes szám ára:
1 DINAR

NOVISAD, 1922 november 28

POLITIKAI NAPILAP

III. évf. 266. szám

Kedd

Magyar sajtó

Az a jól szervezett, s bizonyos részleteiben tajtékozó felháborodás, amellyel a vajdasági sajtó érdekelt része fogadta nemrég egyes megállapításunkat a magyar sajtó illetően, a felületes szemlélő előtt azt a látszatot kelti, mintha azokban a magyarság első esetben fejezte volna ki tiltakozását az ügyeibe illetéktelenül beavatkozó sajtóval szemben. Ezzel a látszattal szemben ehelyütt utalnunk kell lapunk megindulásakor, akkor vezetőhelyen közölt következő megállapításunkra: . . . *mert azok a magyar újságok, melyek a Vajdaság területén megjelennek, céljaikban, törekvéseikben és szellemükben a vajdasági magyarságnak nagyrészt idegenek és attól távol állanak. Egy oly hírlapot akarunk tehát nyújtani, mely irásában és irányában a magyarság érzelmeivel rokon, s amely úgy ír, ahogyan ez a magyarság érez és gondolkodik.* Ezeket a szavakat irtuk le ezerkilecszázhusz decemberében, tehát ezelőtt két évvel. A programunk azóta se változott meg: *egy kétségtelenül magyar lapot akarunk a magyar olvasóközönség kezébe adni.* Semmi okunk arra, hogy kijelölt célunktól eltávolodjunk. Sem a programunk, sem a más lapokról vallott felfogásunk ezen idő alatt nem változott meg. Az a vajdasági „magyar” sajtó, amely nem a magyarság támogatása révén kelti azt a látszatot, mintha kizárólagos megbízatása volna a magyar érdekek védelmére, a rágalom, a bosszu és a denunciació minden eszközének felhasználásával legfeljebb csak előresegíthet bennünket a magunk kijelölte uton. Nem célunk vitába szállni senkivel. A gyűlölködésre nincs gyűlöletünk, s hisszük, hogy önmagától is elhalkul nemsokára a fonák sajtózsivaj, s a töke, amely ma a magyar törekvések „védelmében” kamatozik, meg fogja találni jobb elhelyezkedését akkor is, ha mi nem védekezünk. Aminek ma szükségét érezzük, az csak annak hangoztatása, hogy ezen az uton nem állhatnak félre azok, akik ezt az utat kijelölték. A magyarság egysége, a törekvések azonosága, a cél becsületessége és a magyar egység erkölcsi hitele csak ezen az uton biztosítható. Szóra sem érdemes vesztés, ha ez az ut a „liberális”-nak gunyolt és magyarnak csufolt vajdasági sajtó hulláján át vezet. Elsősorban annak a sajtónak kell félreállni az utból, amely husz százalékkal felemelt hirdetési áron képviseli a részvénytársasági alapon elképzelt magyar közvéleményt. A kigyógyult magyar kisebbség aztán majd megtalálja és megjelöli a maga utjait. (x)

Ítélet a Sztojkov perben

Az összes vádlottakat Kolarics kivételével elítélték

Dr. Sztojkov Mózes, Bácsmegeye volt alispánja: öt évi börtön

Sombor. (A Délbácska tudósítójának telefonjelentése). Bács-Bodrog megeye nagy monstreperében tegnap délután hirdette ki a bíróság az ítéletet. A sombori megeyháza nagyterme, amelyben a bírópört tárgyalták, már a kora délutáni órákban szüntőlig megtelt izgatottan várakozó kíváncsi közönséggel.

Fél öt óra volt, amikor az ajtón bevonul a bíróság Pavlovics elnök vezetésével. Miután az ügyész és a védők is helyet foglaltak, az elnök a tárgyalást megnyitotta nyilvánította és elrendeli a vádlottak elővezetését, kik börtönőrök felügyelete mellett lépnek be a terembe. Elől dr. Sztojkov Mózes volt alispán, a fővádlót, feltűnően irrisen, szinte vidáman mosolyog s barátságosan köszönt az újságírók asztala felé. Vidákovics és Arsenijevics is feltűnő jó színben vannak, beszélgetnek egymással. A legkomolyabb köztük Zundánovics. Nagyon szórakozott, bizonytalanul lépked.

Siri csend támad, amikor Pavlovics elnök feláll, kezében vastag aktacsomóval olvasni kezd: *„Őfelsége a király nevében!”*

A bíróság bűnösnek találta:

dr. Sztojkov Mózes vármegyei alispánt, mert 500.000 korona összegű állami pénzt elidegenített; két, az állam tulajdonát képező marháat a csendőröknek adott; az ökrök árveréséről szóló jegyzőkönyvet hitelesítette, habár tudta, hogy az árverés nem volt szabályszerű, mert a vármegye kézipénztárából Zundánovics-tól alaptalanul felvett egy izben 32.000 koronát, más alkalommal 110.000 koronát és ezen összegekről nem számolt el.

Pável Ján noviszadi kereskedőt mert Sztojkov bűncselekményének leplezése céljából hamis nyugtát állított ki 500.000 koronáról.

Krsztenkovics főszolgabíró, mert két állami tulajdont képező marháat fogadott el.

Zundánovics vármegyei irodaigazgató, mert állami pénzt hűtlenül kezelte; mert az árverésen befolyt összegekkel nem számolt el, és osztozott Arsenijevics-szel, mert az árverésen összejátszott Vidákovics-sal és Gájinnal, mert dr. Tapavicának árverés nélkül két marháat adott el, mert okiratot hamisított azáltal, hogy Tapavica nevét jogtalanul az árverési jegyzőkönyvbe beírta:

Arszenijevics vármegyei pénztárnokot, mert Krsztenkovics főszolgabírónak jogtalanul két marháat adott; mert nem utasította vissza Gajin és Vidákovics megvesztegetési kísérletét, mert 130.000 koronát fizetett ki illetéktelenül Zundánovicsnak, mert az árverésen befolyt összegekkel nem számolt el és Zundánovics-szal osztozott; mert dr. Tapavicával állami tulajdont képező két marháat adott ki árverés nélkül, mert okiratot hamisított azáltal, hogy megengedte, hogy Tapavica neve az árverési jegyzőkönyvbe bevezetessék.

Vidákovics Fránjo mészáros mestert, mert az árverésre szánt marhákat kicserélte és Gájinnal együtt Zundánovicsot és Arsenijevicset meg akarta vesztegetni.

Gajin Vása mészáros, mert vesztegetési kísérletet követett el.

Dr. Tapavica Szima ügyvédet, mert két marháat árverés nélkül átvéve megkárosította az államot és az árverési jegyzőkönyvben nevét jogtalanul aláírta.

Ezen bűncselekmények miatt a bíróság elítéli:

Dr. Sztojkov Mózes-t 5 évi börtönre, 5 évi hivatalvesztésre és politikai jogainak ugyanannyi időre való felfüggesztésre;

Pável Jánt 6 havi fogházra;

Krsztenkovicsot 1 havi fogházra;

Zundánovicsot 18 havi börtönre, 4 évi hivatalvesztésre és politikai jogainak ugyanannyi időre való felfüggesztésére.

Arszenijevics-et két és fél évi börtönre 5 évi hivatalvesztésre és politikai jogainak ugyanannyi időre való felfüggesztésére.

Vidákovics Frányót 5 havi fogházra és 1000 dinár pénzbüntetésre.

Gájin Vászt 2 havi fogházra és 1000 dinár pénzbüntetésre.

Dr. Tapavica Szimát 3 havi fogházra.

A vizsgálati fogsággal kitöltötnek vett a bíróság. Sztojkovnál két, Zundánovicsnál két és fél és Arsenijevicsnél két hónapot.

Kolarics kereskedőt az ítélet a vád és következményei alól felmentette.

Az igen bő és hosszadalmas indokolásban a bíróság kifejti, hogy valamennyi vádlottnál enyhítő körülménynek eddigi büntetlen előéletét vette, Sztojkovnál pedig súlyosbító körülménynek magas pozícióját, melyben arra volt hivatva, hogy első sorban ő dolgozzon az állam konszolidációjának művén.

Az ítélet úgy a vádlottak mint a hallgatóság körében óriási meglepetést keltett. Különösen a dr. Tapavicára vonatkozó rész keltett csodálatot, mely a teremben hangos morajban nyilvánult meg. A vádlottakon nagy izgalom vett erőt, Pável két könyökére támaszkodva hangosan sir s csak Arsenijevics őrzi meg nyugalmát.

Az ügyész Kolarics felmentésébe bele nyugszik, azonban Sztojkov, Tapavica, Zundánovics, Pável és Arsenijevicsre vonatkozó ítélet súlyosbítása miatt fellebbezést jelent be.

A védők valamennyien, Kolaricsnak kivételével, úgy az ítélet, mint a büntetés kiszabása miatt fellebbeznek.

A tárgyalás 6 órakor ért véget.

A hétfői tanácskozások Lausanneban

Lausanne, (Eredeti távirat.) Vasárnap a konferencia hétfői munkarendjét megváltoztatták. A katonai és területi bizottság helyett a gazdasági és pénzügyi bizottság ülésezik Barrére elnöklété alatt. Törökország ázsiai határaitól a tárgyalást elhalasztották. A változás oka az, hogy Izmed kérte a hatalmakat halasszák el két-három napra az ázsiai határügyek megvitatását, mert a teljes anyag még nem áll rendelkezésére.

A kifogás csak ürügy. A valódi ok Child nyilatkozta, mely a létrehozott megállapodásokat halomra döntötte. Curzon indítványára elhatározták, hogy a görög szigetek kérdését a Dardanella-kérdéssel együtt tárgyalják.

Ma Todorov bolgár megbízott kérte a konferenciát, itéljék oda a nemzetközi kormányzat mellőzésével Dedeagacsot Bulgáriának, mert csak így irányíthatják a forgalmat a szabad kikötőn keresztül.

Nincsis a Balkán-blokk fennállásáról ezt mondotta: „A Balkán-államok kiküldöttei egymással a legjobb viszonyban vannak, mind egyikük megőrzi azonban cselekvési szabadságát”.

Amerika is beleavatkozik a török kérdésbe

Chyld amerikai delegátus felszólalása a lausannei konferencián

Megérkeztek az oroszok

LAUSANNE. (A Délbácska külön tudósítójának távirata.) A konferencia nagy eseménye ma Chyld amerikai megfigyelőnek felszólalása, aki tulajdonképpen csak azért vesz részt a konferencián, hogy meghallgassa a hatalmak vitáját, annélkül, hogy abba beleavatkozzon. Most váratlanul felszólt Törökország európai határaitól és Kiszásiai gazdasági kérdéseiről szóló vitában. Világosan tudatta Angliával, hogy *Amerika nem tűri tovább az antant önkényeskedését Ázsiában.* A nyilatkozatban az Unió figyelmezteti a konferencia tagjait, hogy Amerika feltétlenül ragaszkodik Törökországban a nyitott ajtó politikájához és megköveteli, hogy a török területen valamennyi nemzetnek *meglegyen a gazdasági egyenjogúsága.* Chyld kijelentése általában bizonyos meglepéssel hangoztatják, hogy Amerika tovább menve részvesz más óvilági kérdések megoldásában is.

Egy amerikai delegátus nyilatkozata szerint az Unió fellépése csupán megismétlődése Amerika külpolitikai alapelveinek, melyeket huszonöt év óta követ.

Antant delegátusok körében azt hiszik, hogy az amerikai nyilatkozat korábban történt mitsem azt tervezték. Azt gondolják, hogy az Unió álláspontjának csak a Mussolini-kérdésnél kellett volna szóba kerülnie. Poincaré Curzon és Mussolini megegyezése ugyanis bizalmatlanságot keltett Amerikában, mert ezen megegyezésből esetleg Amerika szabad gazdasági fejlődését gátló egyezmények és szerződések születhetnek. Így Amerika elsősorban attól fél, hogy Anglia Törökországgal a mossuli petrolium források kérdésében közvetlenül megegyezik. Ezért sietett az Unió nyilatkozatával, nehogy újra előálljon a san remoi helyzet,

ahol az Unió elkésett.

Jól értesült helyen úgy tudják, hogy az Unió és az antant között a mossuli petrolium kérdésben létrejött a megegyezés. Curzon a napokban ez ügyben hivatalosan nyilatkozik és tisztázza fogja a tényállást.

Chyld amerikai megfigyelő felszólalásából kifolyólag Anglia ellenzése dacára Mussolini sürgetésére szóba kerültek a tárgyalásokon a petroliummezők kérdése. A konferencián résztvevők körében beszéltek, hogy a Standard Oil Company képviselői Lausanneban a törökökkel külön megbeszélést folytatnak. Izmed pasa már ki is jelentette, ha Anglia nem ismeri el Törökországnak Mussolhoz való jogát, ez nagy nehézségeket idézhet elő. Izmed szerint a mossuli petroliummezők Abdul Hamid volt szultán magánvagyonához tartoznak és így annak utódait illetik, ezek pedig a petroliummezőket már bérbe is adták. Ha Anglia mindezek dacára azokat mégis ellenőrizni akarná, úgy a tulajdonosokkal, negyvenhárom török herceggel meg kellene egyeznie. Azon ellenetése, hogy a török kormány Abdul Hamid birtokait államtulajdonnak jelentette ki, Izmed azt felelte, hogy ezt a volt török kormány mondotta ki, tehát semmi, mivel annak ténykedéseit a mostani kormány nem ismeri el érvényesnek. A további engedelményekre Izmed kijelentette: Nem vagyok diplomata, hanem katona, akinek *örhélyt a megerősítés meg kell védenie.* Arra a kérdésre, hogy a megerősítés alatt az oroszokat ért-e, Izmed pasa nem válaszolt.

Konstantinápolyból jelentik, hogy Rítat pasának a szövetségesekkel folytatott megbeszélései eredményre vezettek, amennyiben a kötött megállapodásban véglegesen szabályozták a szövetséges csapatoknak viszonyát az új török közigazgatáshoz.

LAUSANNE (A Délbácska külön tudósítójának távirata) *Rakovszky szovjetmegbízott az orosz delegáció egy részével Berlinből vasárnap este ideérkezett. Csicserin kedre vagy szerdára várják. Az orosz kormány a nagyhatalmaknak küldött jegyzékében megállapítja, hogy sohasem kapott hivatalos értesítést a konferencia megkezdéséről és csak az újságokból értesült róla. Oroszország mégis azonnal elküldte delegációját, mely Csicserinből, Rakovszkyból és Vorovszkyból áll. Oroszország bizik fekete-tengeri pozíciójának természetes sulyában és delegátusaitól elvárja, hogy a szövetségeseknek Szovjetországgal szemben követett obstrukciós politikáját ellensúlyozni fogja.*

A Marica-határ és Drinápoly pályaudvarának kérdése

Lausanne. (A Délbácska külön tudósítójának távirata.) Törökország európai határát végleg a Marica folyót állapították meg. Nyugat-Thákia a görögök birtokában marad. Az értekezleten Izmed fentartotta kérését a nyugat-thákiai népszavazás ügyében és igényt emelt a Maricától északnyugatra eső vidékekre is. Venizelos és Nincics ezzel szemben kifejtették kormányaik álláspontját. Ezután Curzon a szövetségesek nevében beszélt. Tagadta a törökök azon állítását, mintha Harrington és Morgelli Kara-Agacs átadására vonatkozólag ígéretet tettek volna.

Ezután Curzon foglalkozott a Kara-Agacs átadása iránti török érvekkel. A legfontosabb

török érv — ugymond — az, ha Kara-Agacsot nem adják át a törököknek egyidőben Drinápolyval, úgy a drinápolyi lakosság ha utazni akar, mindig Görögországba kénytelen átmenni, mivel Drinápoly vasúti állomása Kara-Agacsban van. Curzon szerint ezen úgy lehet segíteni, hogy a Marica balpartján levő kis állomást a törököknek adják és összekötik a kara-agacsi pályaudvarral. Beszéde végén Curzon kérte a feleket, tárgyaljanak a béke szellemében áthatva, mert a konferenciát a béke érdekében hívták össze. A beszéd mély hatást váltott ki. A törökök válaszukra néhány napi haladékot kértek. Az angolok beleegyeztek abba, hogy Dimatika török fennhatóság alá tartozzék

Magyarország és Fiume

RÓMA (Eredeti távirat) Lapjelentések szerint Mussolini Lausanneban kérte Nincics-től, nyissák meg haladéktalanul a vasúti forgalmat Fiume és Jugoszlávia között és engedjék meg a tranzit-forgalmat magyar áruk részére Fiuméba. Ellenkező esetben Olaszország a trianoni békeszerződés értelmében a Népszövetségtől a Fiume—budapesti külön vasúti vonal ujramegnyitását követelné.

Anglia Jugoszláviához közeledik

BEOGRAD. A Lausanneból érkező utolsó hírek szerint Nincics befolyása a békekonzferencián mindinkább erősödik. Nagy sikert ért el mai beszédével, amelyet a Balkán háborúban elvett török területek államadósságának ügyében tartott. Nincics határozott fellépésének a résztvevő diplomaták körében szemmel látható eredménye is van. A mai beszéde után Curzon lelkesen tapsolt, míg a francia és olasz megbízottak teljesen semlegesek maradtak. Általában azt mondhatni, hogy Anglia közeledik Jugoszláviához, míg Franciaország részéről ez nem észlelhető.

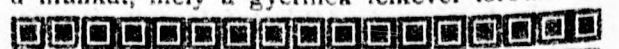
BEOGRAD. A Matinek és más külföldi lapoknak azon hírei, hogy Nincics akarja bővíteni a kisantantot Görögország és Lengyelország bevonásával ugylátszik nem felnek meg a valóságnak, mert Beogradban még semmit sem tudnak Nincics ezen lépéséről. A Délbácska beogradi munkatársa jól informált helyről azt az információt hozta, hogy Nincics a Balkán államok egységét akarja megvalósítani, mert közös érdekeik vannak és csak az egység árán lehet a Balkánon a háborús konfliktusokat elkerülni: Ezzel azonban nem az a célja, hogy összeesküvést szöjjön.

Mennyibe kerül Bécsben 1 pohár víz

A bécsi viszonyokra jellemző az alábbi kis eset, mely egy bécsi bíróság előtt játszódott le nemrég. Az eset a következő: Egy Krummer nevű vendéglőst árdrágítás miatt feljelentettek, mert ötven koronát számított egy pohár vízért, holott az árvizsgáló bizottság egy pohár víz árát husz koronában szabta meg. Most foglalkozott ezzel az árdrágítási ügygel a kerületi bíróság. A vendéglős nem tagadta, hogy valóban 50 koronát számított egy pohár vízért. Ezzel azonban — védekezett — egyáltalán nem követtem el árdrágítást. Azon az állásponton vagyok, hogy az árvizsgáló bizottság megokolatlanul szabta husz koronára a pohár víz árát. Tegyük föl, hogy a vendégnek pikoló viszi oda a vizet. Ez legalább két percig tart és a pikoló erre a két percre 43 korona 60 fillért kap tőlem. Ennyi esik, ugyanis, béréből két pernyi munkaidéjére. De ha egy pincér teszi ezt a pohár vizet a vendég elé, akkor már ez a két pernyi munkaidő 114 korona 60 fillérembe kerül. Ehhez azonban még hozzá kell számítani, hogy mosogató asszonyt is kell tartanom, aki a poharat kimossa. Mosás közben a pohár eltörhetik, emélfogva ezt a kockázatot is nekem kell viselnem. De igazság szerint bele kell számítani a pohár vízbe a vendéglő általános rezsiköltségét is: világítást, fűtést, házbért, adót stb. Mindent összevéve tehát, az 50 korona nem lehetett túlnagyas ár. Ezenfelül még valamiről nem szabad megfeledkezni: arról, hogy a bécsi ember vagy bort vagy sört iszik, vizet soha. Ha vizet kérnek, az illető alkalmasint svéd, dán vagy amerikai, vagyis olyan országból való, ahol az alkoholtilalom már gyökereket eresztett. Ilyen külföldi valutájú vendéggel szemben pedig igazán nem lehet árdrágítást elkövetni. A védő arra kérte a bíróságot, hallgasson meg szakértőket s terjessze a pohár víz költség-számláját az árvizsgáló bizottság elé. A bíróság helyt adott ennek a kérésnek s ezért a tárgyalást elnapolták.

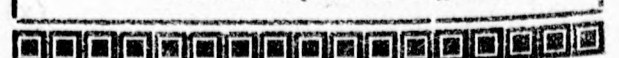
Gyermekelőadás: A falu

Győrűné zeneiskolájában lázasan folyik a munka a dec. 9-re (szombat d. u.-ra) kitűzött gyermekelőadás rendezése körül. Még élénk emlékezetében él a noviszádi közönségnek ugyan-ezen iskola által tavaly rendezett gyermekelőadás után zajos sikere. Az ezidei gyermekelőadás tartalom és érték szempontjából a tavalyit sokszorososan felül fogja mulni. A rendezés külső körülményei is biztosítják a nagyobb eredményt, mert ezidén a Szloboda-szálló nagytermében tartatik meg az előadás, amely teremnek nagy befogadóképessége a közönség kényelmes elhelyezkedését biztosítja. A terem stílszerűen feldiszipített, benne sátrak, lacikonyha stb. helyeztetik el. Az előadás a falu életét fogja bemutatni táncokban, beszélő szerepekben. A rendezés fénypontjaként a falusi lakodalom ígérkezik a indga tarka, színes jelmezes felvonulásával. Göre Gábor jelenetek, különböző nemzeti táncok: szláv, tiroli, magyar táncok, krakoviak, majd Drozán Slávische Tánce fogják a gyermekeket és a nagyközönséget szórakoztatni. A falu sátraiban lacikonyha, amelyben parázon sült pecsenye, fánk stb. kapható. A kiszolgálást részben a gyermekek fogják végezni. A szereplők a tavalyi előadás sikerei után ismeretesebbek. Az ideai szerepek már nagyobbak, komplikáltabbak és csodálatos megállapítható, mennyi rutinnal rendelkezik tavalyi szerepe után egy-egy ismertebb primadonna mint például: Kluka Éva és férfitáncos: Pászti Ottó. Ugy a gyermekek, mint a szülők lázas érdeklődéssel, sőt imponáló áldozatkészséggel állanak a Győri-féle zeneiskola rendelkezésére, amelynek vezetője fáradságot nem ismerve azon buzgólkodik, hogy a noviszádi gyermekeknek örömet szerezzen. A noviszádi gyermekek érdekében a köz vajmi keveset tesz, amiért tehát örömmel és minden rendelkezésre álló erővel támogatnunk kell ezt a munkát, mely a gyermek lelkeivel törődik.

Teababák

olcsón kaphatok a „SOA”-ban.

A novisadi kiállítás előkészítése

Országos kiállítás lesz — A kiállítás pénzügyi kiadásainak fedezése

(Saját tudósítónktól) A novisadi kiállítás előkészítésére kiküldött bizottság vasárnap értekezletet tartott a Lloyd helyiségében, amelyre meghívta a vajdasági ipari és kereskedelmi érdekeltségek képviselőit is. Az értekezlethez való hozzájárulásukat írásban bejelentették az összes ipartestületek és kereskedelmi egyesületek, Sombor és Subotica pedig kiküldöttükkel képviseltette magát. Az értekezleten először az előkészítő bizottság ismertette eddigi munkáját. A bizottság több ízben tartott megbeszélést, amelyen főleg a kiállítás helyének kérdésével foglalkoztak. Erre legalkalmasabbnak a Lövdét tartották és az itt elhelyezendő kiállítás tervrajzát már el is készítette Popovics mérnök.

A vasárnapi értekezlet tudomásul vette az eddigi munka eredményét, egyszersmind elhatározta, hogy a novisadi kiállítás országos jellegű lesz. Elfogadták a elhelyezésre vonatkozó tervet is és csak abban az esetben nem rendeznék meg a Lövdé területén, ha a kiállítás oly nagy méretű lenne, hogy még a szomszédos telkek bérebevétele esetén sem tudnák itt elhelyezni a kiállításra kerülő egész anyagot. Mintán az azonban itt igen nagy terület áll rendelkezésre, erre valószínűleg nem kerül sor.

Foglalkozott az értekezlet még azzal is, hogy miként biztosítsák a kiállítás rendezésére szükséges pénzt. Több terv mérült fel erre vonatkozólag, amelyek közül a legtöbb tetszéssel dr. Adamovics Istvánét fogadták, aki azt ajánlotta, hogy a kiállítás anyagi kiadásainak fedezésére alakítsanak részvénytársaságot egy millió dinár alaptőkével. Végleges határozatot azonban nem hoztak ebben a kérdésben.

Az ötödik vörös évforduló Moszkvában

November 8-án ülte meg az orosz szovjet-köztársaság fennállásának ötödik évfordulóját. Ez alkalomból Moszkvában nagy jubileumi ünnepek voltak, amelyeken az orosz szovjet-köztársaság ismét megmutatta, hogy egyre jobban és jobban közeledik még külsőségeit tekintve is, az abszolút autokráciához. A köztársaság születésnapját a moszkvai nagyszínházban ünnepi előadás vezette be s másnap az orosz szovjetkongresszus ünnepi ülése nyitotta meg. Ugyanakkor nagy népiünnepély volt szónoklatokkal és felvonulással.

A Kreml mellett elterülő Vörös-téren vörös téglából hatalmas szónoki emelvényt építettek erre az alkalomra, amelynek lapos tetején annyi hely volt, hogy a szónok mögött a szovjet-köztársaság előkelőségei, a meghívott vendégek és a szónok meghitt barátai helyet foglalhattak. De „a népek szabadságára alapított államban”, úgy látszik, nem volt elég háttér a szónokoknak, mert a szónoki emelvényvel szemben felállították az egész moszkvai helyőrséget, körülbelül huszonezter embert, ezredenként állig fegyverben, olyan harcra készen, mintha legalább is egy ostromállapotban levő város tartaná az ünnepséget. Közül foglalt helyet a szónoklatok meghallgatására összerelt proletáriátus s az emelvény körül felállított tribünökön a diplomáciai képviselők személyzete, az úlságírók, a népbiztosok hivatalnokai kara és Moszkva városának képviselője.

Az ünnepség első szónoka Trockij volt, aki most először jelent meg a nyilvánosság előtt egyenruhában, fején az új, csucsban végződő sisakkal, amely stilizálásával a régi orosz hősi korszak viseletére emlékeztetett. Mögötte az emelvényen az Internacionálé kiküldöttei, köztük Japán megbízottja, akit minden oldalról melegen üdvözöltek, továbbá a híres Zetkin Klára, Radek és Szinovjev s más népbiztosok. A szónokok beszédéből különben egyetlen szót sem lehetett érteni, mert a szónoki emelvény olyan szerencsésen volt elhelyezve, hogy a szemben levő hatalmas házfalak úgy verték vissza a szónokok szavait, hogy ugyanaz a szó mindig kétszer hangzott s így valamennyi szónoklat valami zürzavaros káosszá folyt össze. Csak a vezényszóra felcsendülő s ezredről ezredre

továbbadott éljezés vált ki az általános morajlásból s a minden szónok beszéde után felzendülő Internacionálé.

A szónoklatok befejezése után megkezdődött a díszfelvonulás, először Trockij, azután Kamenev előtt. A felvonulást repülőgépek nyitották meg, amelyek, mint vándordarvak V betűje lebegtek a meginduló menet előtt. Azután következtek a csapatok, parádésan lépve, fészesen tisztelegve, akár a régi, legszigorubb cári fegyelem idején. Majd a szakszervezetek sorakoztak fel különböző jelvények és vörös zászlók alatt, társzekerekre épített szimbólikus és allegorikus jelvények között küldöttségek robbogtak elő. Egy kocsiban papírmáséból készült figurák parodizálták a letiprot burzsoá őrjáti

méreteken s köztük ott volt látható Poincare is miniszteri kalappal a fején és miniszteri kokárdával. Majd a proletártömegek beláthatatlan áradása következett, mert a szovjet ha egyebet nem, de a proletártömegek felvonulását a legkérlelhetlenebb szigorral és vasfegyelmel tudja megszervezni.

Különböző óriási különbség volt a régi és az új felvonulások között. Akkor még a népbiztosok és a szovjet vezérei a tömeg közé elegyedtek. Lenint mindenki megszólíthatta. Ma Trockij 30 lépés távolságban egy magaslaton trónolt az elvonuló tömegtől, amely hullámszában folytonosan megállott, midőn az ő emelvénye elé érkezett és olyan alázatosan tisztelgett, mint valamikor a cárok előtt.

Anglia a diplomáciai viszony megszakításával fenyegeti Görögországot

- Katonai diktatúra Görögországban -

Beograd. Athénből érkező hírek szerint Plasztinasz ezredes katonai diktátornak nevezték ki a veszélyeztetett közrend biztosítására. A diktátor már megtette a szükséges intézkedéseket a fenyegető anarchia megállítására.

Az angol kormány erélyes hangú jegyzéket intézett Athénbe, amelyben azzal fenyegeti Görögországot, hogy megszakítja a diplomáciai viszonyt, ha a halálra ítélt Gunarisz kormány tagjain végrehajtják az ítéletet.

A postások magyar kartársaikért

A postatisztviselők novisadi csoportjának tisztújító gyűlése — A postások szervezetének kifejlésére — 480 dinár egy segédszolgá havi fizetése

(Saját tudósítónktól) A posta- és távirat-tisztviselők országos szervezetének novisadi csoportja az elmúlt vasárnap az új gimnázium nagytermében látogatott tisztújító gyűlést tartott, amelyen meleg ünneplésben részesítették Toma Jovánovicsot, az országos szervezet központi elnökét. A gyűlésen a helybeli posta egész tisztviselőkara és összes szolgáló megjelentek, de képviselőket küldött számos vidéki szervezet is.

Az elhangzott beszédek nagy része a postai alkalmazottak sivar anyagi helyzetével foglalkozott. Egyhangúan megállapítást nyert, hogy a postások a mai fizetési feltételek mellett alig képesek munkateljesítményeik fizikai előfeltételeit biztosítani. A postások nyomorognak, s ez a helyzet annál vigasztalanabb, miután az alkalmazottak az állami élet egyik legfontosabb intézményénél teljesítenek szolgálatot. Az egyik szónok beszédéből kitűnt, hogy egy főtisztviselő havi 1400 dinár fizetést kap, egy kiegészítő szolgá mindössze csak havi 480 dinárt. A többi fizetés ezekben a keretekben helyezkedik el. Az egyik felszólaló szolgá majdnem kétségbeesett hangon panaszkolta, hogy csak levesre telik a fizetéséből, melyből kenyérré már alig-alig jut.

Majdnem azonos hangnemben történtek meg a többi felszólalások is. A panaszok elhangzása után Toma Jovánovics, az országos szervezet elnöke igyekezett megnyugtanni a felszólalókat. A gazdasági szervezet tervbeveti kiépítésénél nem mulaszthatja el azon figyelemzetést megtenni, hogy az csak a legszigorubb elhatárolt törvényes keretek között működhetik, s csak így tud eredményt elérni. Kívánja, hogy a szervezet egyesíteni tudja a posta összes alkalmazottait, de a szervezetnek a legtisztább formában kell megalakulnia, mert csak így remélhető, hogy előterjesztett kérései a felsőbb fórumok előtt meghallgatásra találjanak. A megjelenteket ilyen reményben üdvözli.

Több felszólalás elhangzása után a zentai postafőnök, Bukur Dragomir emelkedett szólásra. Beszédében azon magyar és németnyelvű kollégáinak kelt védelmére, akik szerinte névtelen denunciaciók és alaptalan rágalmak következtében nagyon sokszor méltatlan bánásmódban részesülnek. A felszólaló megállapítani kívánta, hogy az ittmaradt magyar postások lelkiismeretes, képzett és kritikán felül használható tagjai a postaszolgálatnak. Azok, akik nem szívesen látják őket helyeiken, azok vádaskodásaikkal a lehető legrosszabb szolgálatot teszik a Vajdaság postaszolgálatának. Nagy tetszéssel fogadott beszédét Bukur azzal fejezte be, hogy a postás-tisztviselőkarnak a legmesszebbmenő védelmet kell nyújtani minden ilyen esetben, s ezekre külön felhívandó a felsőbb hatóságok figyelme is.

Az egyhangú helyesléssel fogadott beszéd után még néhány rövidebb felszólalás hangzott el, majd megválasztották a szervezet tisztikarát. Elnök Alexander Matejics; alelnök: Ljuboljevics Manó, titkár: Cvetkovics Nikola, pénztáros: Savics Bogoljub. Igazgatósági tagokká választották: Szalontay Rudolfot, Présics Smilját, Gahjer Jovánt és Nikolics Ristót. A felügyelőbizottság elnökévé Silmics Pavlat, a novisadi posta főnökét választották meg.

Az ülésen jelentés tétel a pénzügyi- és postaügyi miniszteriumban legutóbb lefolytatott azon tanácskozásokról, amelynek célja lett volna a tisztviselők XIII-ik havi fizetésnek, mint gyorssegélynek kiutalását elrendelni. A jelentésből kiderül, hogy az állampénztár mai helyzete ezen gyorssegélyek kiutalását nem teszi lehetségessé. A postaszemélyzet azonban ígéretet kapott arra vonatkozólag, hogy számukra rendkívüli drágasági pótlékok folyósítanak még pedig a nő tisztviselők számára napi 7 dinárt. Ezt a drágasági pótlékok állítólag december 1-től kezdve már kifizetik.

A látogatott gyűlés délutáni fél kettőkor ért véget.

Az amerikai kormány helyteleníti

Clemenceau politikáját

Newjork. (Eredeti táv.) Clemenceau amerikai körútján több előadást tartott, melyekben védelmébe vette és igazolni igyekezett Franciaország politikáját a német jóvátétel kérdésében. Az amerikai kormány rosszalja Clemenceau előadásában kifejezésre jutó politikai felfogást és azt mondja, hogy a volt francia miniszterelnök által védett politika felelős

az európai gazdasági anarchiáért. Ezért ha Franciaország Németország ellen továbbra is alkalmazza az eddigi kényszerrendszabályokat, az anarchia nem fog megszűnni. Európa minden bajának kulforrása a jóvátételi politika, melyet Franciaországnak épen ezért meg kell változtatnia. A sajtó ilyen állásfoglalása nagy fejtűnést kelt Franciaországban.

HIREK

— Uj hadseregpáncsnok Novisadon.

Milics Lyubomir tábornok, aki közel egy éve állt a novisadi I. hadseregpáncsnokság élén megváltik Noviszádtól. Egy tegnap kelt ukáz értelmében Milics tábornokot felmentették hadseregpáncsnoki állásától és rendelkezési állományba helyezték. Utóda Miloszavlyevics Mirko tábornok, ennek helyetese pedig Pavlovics Zsivko tábornok lesz, akik a napokban foglalják el állásukat Novisadon. A gyalogság inspektorává Dokics Gyura tábornokot a drámai hadosztály eddigi páncsnokát nevezték ki.

— Támadás egy antant delegáció ellen. Münchenből jelentik: Tegnap egy antant delegáció érkezett Ingoldstadtbba azzal a céllal, hogy az ottani tölténygyár működését ellenőrizze. A város lakossága értesülve a bizottság jöveteléről meglehetősen ideges hangulatban gyülekezni kezdett a gyár körül, úgy hogy az antantisztek megérkezésekor már nagy tömeg várakozott. A bizottság egyik tagja, egy tiszt, valami kézmozdulatot tett, amit a tömeg úgy magyarázott, hogy revolvere után nyul, mire megrohanta a delegáció autóját, annak ablakait és kerekeit összetörte, úgy hogy a bizottság komolyabb összejövetelre eikerülése végett sietve elhagyta a gyár épületeit.

— Vajdasági földműves kongresszus Novisadon. Vasárnap délelőtt a Városháza dísztermében tartották meg közös gyűlésüket a vajdasági földműves egyesületek. A gyűlésen, melyen Klicin Mita elnököt, határozati javaslatot fogadták el, amely kéri az új egyenes adók kivetését megelőző tanácskozásokba a földművesek bevonását, a gabonaszállítmányok számára a kedvezőbb tarifa megállapítását, a mezőgazdaságot sújtó adók leszállítását és a földművesek szövetezetei részére gabonaállomások létesítését. A látogatott kongresszus déli 12 órakor ért véget.

— Tűzveszélyes raktárak a városban.

A „Rapid” konfekciós gyár égésével kapcsolatban vasárnapi számunkban megjelent Polit Gábor tűzoltó főparancsnok egy nyilatkozata, melyben felsorolt néhány ipari üzemet melyek a város belsejében vannak elhelyezve és melyek tűz esetén, tekintettel a tűzoltóság hiányos felszerelésére nagy veszélyt jelentenek a város részére. Ezen nyilatkozattal kapcsolatban a Schiff Abraham zsák és ponyvakereskedő cégtől a következő nyilatkozatot kaptuk: A „Délbácska” vasárnapi számában, a „Rapid” konfekciós gyár tüzesete alkalmával egy cikk jelent meg, melyben cégünket úgy állította be, mint akinek raktára a városban tűzveszélyes volna. A Futaki utca 4. sz. alatti házukban villanymotorral felszerelt vízpumpa van felállítva, mely a házukban levő ártézi kútból állandóan szivattyuzza a vizet a viztartályba. A pumpára 2 tüzcsap van felszerelve, melyek közül az egyik az udvarban, a másik a padlason van elhelyezve úgy, hogy tűz esetén nemcsak a saját épületünket, hanem még a szomszédos házaknál is, amíg a tűzoltóság megérkezik első segítséget nyújthatunk. Erről Polit tűzoltóparancsnok ur személyesen meggyőződött, és a modern felszerelésünkért elismerését fejezte ki előttünk. Ami a város közepén a tulzsufolt raktár helyiségeket illeti, kijelentjük, hogy zsák és ponyva raktárunk az ez évben épült Nagymánon levő raktárban van elhelyezve. Futaki utca 4. sz. alatti házukban csupán az üzlet részére szükséges kézi raktár és az emeleti zsák és ponyva javító és varróműhely áll fenn, egyéb semmi. Tűzveszélyes vagy gyúlékony anyagot itt egyáltalában nem tartunk.”

— Felakasztották Drinápoly védőjét.

Konstantinápolyi jelentések szerint Kemal pasa csendőrsége Trákiában a liberális párt számos tagját letartóztatta és hazaárulás címén felakasztotta. Az akasztottak között vannak Kirk-küsse, Rodorta és Baba-Eski anuffjai, valamint Sukri pasa volt török nemzetgyűlési képviselő. Sukri pasa neve még mindnyajunk élénk emlékezetében van, mert ő volt az, aki 1912-13-ban, az első Balkán-háború idején védte Drinápolyt az egyesült bolgár-serb támadás ellen. Hősies magatartása miatt a szultán annakidején a „ghazi” (hős) címmel tüntette ki és arany díszkardot ajándékozott neki.

— Pilsudszky nem akarja fogadni a szovjet-követet. Varsóból jelentik: Itteni diplomáciai körökben el vannak rá készülve, hogy Lengyelország és Szovjet-Oroszország között a nézeteltérések már a legközelebbi időben komolyabb jellegűvé válhatnak. Főképpen az a körülmény élesítette ki a helyzetet, hogy Pilsudszky, a lengyel köztársaság elnöke, mindmostanáig nem vette át a szokásos ceremóniák között a szovjetköztársaság követének, Oblinszkynek a megbízólevelét. Ebben az ügyben a moszkvai kormány már több jegyzéket küldött a lengyel külügyminiszternek. A külügyminisztérium mindig kitérően válaszolt. „Ezt a huzavonát — mondotta ideérkezett jelentések szerint Radek főkommunista — nem fogjuk tovább tűrni. A mi szemünket nem lehet bekötni. Nyilvánvaló, hogy Pilsudszky különböző kifogások címén állandóan elodázza követünk ünnepélyes fogadtatását. Ez határozottan a rigai szerződés betűjébe és szellemébe ütközik. Ez a szerződés azt mondja, hogy Lengyelország Oroszországot éppen olyan elbánásban fogja részesíteni, mint más államot. Követünk megszegyenyítése azt jelenti, hogy nem oly elbánásban részesülünk, mint a többi állam. Vigyázzon Lengyelország! Ha ő megsérti a rigai szerződésnek ezt a pontját, mi majd másik pontot sértünk meg.” E fenyegetés ellenére Pilsudszky elnök még mindig nem szánta rá magát, hogy Oblinszky elvtársat maga elé bocsássa.

— Házasság. Ripp Piry (Noviszád) és Konstasek Henri (Zagreb) házasságot kötöttek. 1922. november 27.

— A németek takarékoskodni fognak a temetéseken. Berlinből jelentik: Németországban mozgalom indult meg, hogy a halottakat a túlságosan drága fakoporsók helyett gipszkoporsókban temessék el.

— Jön! November 30-án jön! Hindu siremlék.

— Gyilkosság Glozsánban. Glozsán község békés szlovák lakosságának véres szencziója van két nap óta. Hamlik Márton kisbirtokos elvált feleségétől. A válásba mindketten belenyugodtak, csak a közösen megszerzett vagyon feletti osztozkodás miatt tört ki ismét ellenségeskedés a volt házastársak között. Hamlik a vagyontól semmit sem akart juttatni az asszonynak. Három nap előtt az asszony elment Hamlikhoz, hogy buzát kérjen tőle, amennyire a télen át szüksége lesz. Elhatározta, hogy ha ha Hamlik nem ad buzát, erőszakkal fogja azt elvinni. Hamlik akkor éppen nem volt otthon, mire az asszony felment a padlásra és elvitt három zsák buzát. Mikor Hamlik ezt megtudta, magához vette revolverét és az asszony lakása elé ment. Az ablakon át kihívta az asszonyt és mivel az nem jött kétszer belőtt az ablakon. A golyók azonban nem találtak. Hamlik tegnapelőtt este megleste az asszonyt az utcán és közvetlen közelből háromszor rálőtt. Az egyik golyó átment az asszony szívében úgy, hogy rögtön meghalt. Hamlikot a csendőrség letartóztatta és jelelte az esetet a noviszádi ügyészségnek, ahonnan dr. Belajcsics Vladimir vizsgálóbíró a törvényszéki orvossal ma délelőtt Glozsánra utazott a vizsgálat és boncolás megejtése végett.

— Jön! November 30-án jön! Hindu siremlék.

— Németországban esőkken a cseléd tartás. Berlinből jelentik: A német városokban egyre csökken a cseléd tartó asszonyok száma. A nagy bér és az ellátás költsége olyan nagy terhet jelent a háztartásnak, amelyet nehezen bír meg; s mivel a német asszony természeténél fogva amugyis nagyon dolgoz, sokan elboacsátják a háztartási alkalmazottakat s maguk végzik el a munkáját. Ez az újítás minden szervezés nélkül is általánossá vált s a nők folyóiratai állandóan közölnék gyakorlati tanácsokat a segítség nélkül való gazdálkodás megkönnyítésére.

— Jön! November 30-án jön! Hindu siremlék.

— Lezuhant pilóta. Nisten német pilóta egy új ejtőernyőt talált fel, melyet nagy közönség jelenlétében vasárnapon akart kipróbálni. A pilóta felszállt azután az új ernyővel leereszkedett, de az felmondja a szolgálatot és Nisten felesége szemé látára négy száz méter magasságból lezuhant és szörnyethalt.

— Hétfőn az Apollo-ban SAPHO.

— Az orosz monarchisták blokot alakítottak. Párisból jelentik: Tegnap tejezték be az orosz monarchisták második kongresszusukat. A kongresszus tárgyalásainak a anyagáról és lefolyásáról semmiféle közleményt nem adott ki, a szigorú titoktartás dacára azonban annyi mégis kiszivárgott, hogy a kongresszuson valamennyi orosz monarchistának egy blokkba tömörítését határozták el.

— Hétfőn az Apollo-ban SAPHO.

— Egyre szorosabbá válik a német-orosz kereskedelmi kapcsolat. Rigából táviratozzák lapunknak: Az orosz közvélemény mind nagyobb várakozással tekint az orosz-német kereskedelmi viszony fejlődése elé. Gazdasági körökben rámutatnak arra, hogy Németország, bármilyen nehéz helyzetben van, még mindig nagy szerepet játszhat mint hitelnyújtó. Az orosz lapok közléseiből kiténik, hogy Oroszország és Németország között újabb meg újabb gazdasági kötelek létesülnek. Komarovszki, az orosz központi kereskedelmi szervezet elnöke német-orosz bankkegyezményt akar szervezni olyképpen, hogy egy orosz meg egy német bank a hitelkérdés rendezése végett és a kölcsönös hitelnyújtás előmozdítása érdekében kölcsönös részvényérdekeltség vállalásával szorosabb viszonyba lép egymással. Szó van azonkívül Komarovszki nyilatkozatai szerint vegyes orosz-német kereskedelmi társaság alapításáról is, amelyben Stinnes Hugó is érdekelve volna.

— Új orvosi rendelő. Dr. Cseremov György, egyetemes orvostudor, megnyitotta orvosi rendelőjét Novisadon, Kralja Petra-utca 8. szám alatt. Rendel 9-11-ig és 3-5-ig.

— A céllövész egyesület alapszabályainak megváltoztatása. A céllövész egyesület vasárnap délután közgyűlést tartott, amelyen a lemondott dr. Stefanovics Zsárkó helyére Bogdanovics Zsivorad nyugalmazott alezredest választották meg elnöké. Ezután elhatározták, hogy csatlakoznak a beográdi serb céllövészeti szövetséghez. A közgyűlés végén egy hattagu bizottságot választottak meg az alapszabályok módosítására. Ebbe a bizottságba a következő tagokat választották be: Danilovics Vasza, gimnáziumi igazgató, Bogdanovics Zsivorad, Laktics Jován, városi tanácsnok, Popovics Raszkó, kereskedő, Tausch János, kereskedő, Jevgyevics Dobroszláv, újságíró és Aschenbrenner János, reszelőgyáros.

— Mozgófényképeket készítettek a Mont-Everest expedícióról. Londonból jelentik: Londonban bemutatták a Mont-Everest expedícióról készült mozgófénykép-felvételeket. Ez volt az első felvevőgép, amelyet sikerült Tibet területére bevinni. Gyönyörű sorozat készült a rongbuki kolostorban tartott vallásos ünnepélyről. A fényképezőgép bemutatja a Bruce tábornok fogadására a szent láma által rendezett ünnepélyt. A láma igen barátságos érülettel viseltetett az expedíció iránt, mikor megmagyarázták neki hogy az alpesi klubnak szent kötelessége, hogy lehetőleg közel másszon fel az éghez. Többek között felvételeket készítettek, olyan vad hegyi lakókról, akik alig hasonlítanak az emberi lényekhez.

— Seltersviz ismét mindenütt kapható.

— A magyar-cseh gazdasági tárgyalások. Budapestről jelentik: A magyar-cseh tárgyalások kizárólag gazdasági jelleggel bírnak s arra törekednek, hogy a kereskedelmi szerződésben a hajózási forgalmat illetően mindkét állam polgárai számára az egyenlő elbánást biztosítsák. A megegyezés létrejött arra vonatkozólag, hogy az összes kikötőket a két állam polgárai azonos feltételek mellett használhatják. Hasonló a megállapodás a vasúti díjszabás, a podgyász- és áruforgalom kérdésében is. A határforgalmat kilenc közös határállomáson fogják lebonyolítani. A tárgyalásokon résztvevő egyik szakértő ma kijelentette, hogy a behozatali és kiviteli forgalomban az egyes államok árucikkei a lehetőleg nagyobb kedvezményt élvezik. A kereskedelmi szerződés az okmányok kicserélése utáni tizedik napon életbelép. A megegyezés létrejött arravonatkozólag is, hogy a határmenti kettős birtokosok földjeiket szabadon művelhetik és terményeiket minden megszorítás nélkül értékesíthetik. Ha különösebb nehézségek nem merülnek fel, a tárgyalások Karácsonyig a legjobb eredménnyel befejeződnek.

— **Elfogták a felkelő irek vezérét.** Londonból jelentik: A délírországi kormány-csapatok Kilroyt, a felkelők vezérét nyolcvan hívével együtt elfogták.

— **Merénylet az olasz fascisták ellen.** Beogradból jelentik: A bolognai fascisták főhadiszállásán egy ismeretlen ember bombát helyezett el, amely felrobbanva, az egész épületet rombadöntötte. Sebesülésről eddig nem érkezett hír.

— **Kabaré Temerinben.** Temerinből jelentik tudósítónk: A TTC Katalin napján táncdal egybekötött kabarét rendezett. A főrendező Kiss Mihály tanító fáradságot nem kímélve mindent elkövetett, hogy még egyrészt a közönséget élvezetesen szórakoztatta, másrészt az egyesület erkölcsi és anyagi sikerét is biztosítsa. Célját el is érte. Nagyszámu közönség nézte végig az előadást. Igen sok vidéki is volt az előadáson. Műsoron voltak a következő darabok: „A gyűlölet”, „paraszt történet”, „A végrendelet”, „Piroska”, népszimű egy felvonásban, „A nagy tánc”, vig jelenet, Mező Juci, Schlésinger Ilonka, Kovács Ilonka, Varga Annus, Hajtmann Mancsi, Rutonity Kató, Petri Berci, Inotay Gizi, Vujkovics Ica, Inotay Bözsi, Nicklsbaher Károly, Michls Mihály, Müller Mihály, Handel Tibor, Göbel Lajos, Schmidt József, Beretics Tunica szereplőkkel. A szereplők is valamennyien derekas munkát végeztek s az meg is látszott az előadás emelkedett nivóján. Göbel Lajos, Handel Tibor, Hajtmann Mariska és Inotay Gizike játéka már művészi nivóra törekedett, de a kezdetleges, felesleges falusi műkedvelői játékon már valamennyien túl járnak. Beretics Tunica és Inotay Bözsi gyönyörűen szimmetiztek, Vujkovits Ica és Beretics kettőst énekeltek. Előadás után tánc volt reggelig.

Tőzsdei árfolyamok:

A Jugoszláv korona Zürichben 1:85

Beograd, nov. 27. London 292:50—291:50, Páris 464—468, Newyork 62:50—65:50, Milánó 310—314, Prága 1:98—2:02, Berlin 1—, Bécs 0:105, Bukarest 44—46, Budapest 2:97—3—, Szófia 46—, Szaloniki 114—116, Zürich 1215—, Brüsszel 425, Amszterdam 25:50, Athén —, Varsó 0:50.

Zagreb, nov. 27. Newyork 63—64, Páris —, London 294—297, Milánó 302—309, Prága 200—, Berlin —, Bukarest 43—, Budapest 3—, Amszterdam 25:50—25:70, Bécs 0:11, Brüsszel 430—, Szófia —, Varsó —, Zürich —, Kopenhága —, Christiánia —, Stockholm —, Szaloniki 107—112.

Zürich, nov. 27. Zárlat. Berlin 0:06875 (0:07625), Hollandia 212— (212—), Newyork 537:25 (537:50), London 24:17 (24:17), Páris 38:05 (38:45), Milánó 25:75 (25:60), Prága 17— (17—), Zagreb 1:85 (1:85), Budapest 0:23 (0:2275), Varsó 0:035 (0:035), Bécs 0:0075 (0:0074), bélyegezett osztrák korona 0:0076 (0:0076), Bukarest 3:45 (—), Szófia —.

A novisadi terménytőzsde hivatalos jegyzései 1922. nov. hó 27-én Bácskai buza 77—78 kg-os 2—3¹/₂ kínálat 392:50, kereslet 390, kötés 390—395 (1350 mm), bánáti buza 3¹/₂ Zenta paritás kínálat 387:50, kötés 387:50 (100 mm), 64—65 kg-os bácskai árpa kínálat 265, kereslet 260, kötés 265 (200 mm), bácskai zab kínálat 260, bácskai ótengeri kínálat 320, kötés 320 (100 mm), szárított tengeri ab Novisad duplikát kassza kínálat 275, kötés 275 (300 mm), bácskai csöves tengeri kínálat 135, kereslet 132:50, bácskai új tengeri áprilisra kínálat 205, kötés 205 (1300 mm), bácskai új tengeri promi szállítás kereslet 175, kötés 180, (100 mm), új tengeri márciusra kínálat 200, kötés 200—205 (700 mm), szárított tengeri kínálat 270, kötés 270—275 (1500 mm), bánáti tengeri január 25 százalék kassza kötés 183:75 (1000 mm), bácskai fehérbab kínálat 345, szerémi fehérbab kínálat 350, bácskai nullásliszt kötés 555—566 (300 mm), főzöliszt kötés 530—540 (200 mm), nullásliszt bázis kínálat 562:50, bácskai buzakorpa kínálat 160, kötés 157:50 (100 mm), bácskai sertészsír kínálat 2600. Irányzat: változatlan.

A „DÉLBÁCSKA” A NÉPÉ

Rádics nem kapott garanciát az ellenzékétől

Beograd. A horvát blokk tegnap este ülést tartott, amelyen elhatározta, hogy mindaddig nem jön Beogradba, amíg az összes ellenzéki vezérek formális garanciát nem adnak arra nézve, hogy megbuktatják a mai kormányt. Ezt a határozatot azonban nem fogadta el a Drinkovics és Lorkovics vezetése alatt álló Hrvatska Zajednica. Ezek azt követelték, hogy ők mint a horvát pártok előrsei menjenek Beogradba, Rádics pedig ezalatt folytasson tárgyalásokat a beográdi szerb politikusokkal. Ezt az indítványt magukévé tették a parasztpárt képviselői is és így valószínűnek tartják, hogy a Zajednica képviselői még e hét folyamán Beogradba jönnek.

Zagreb. A mai „Jutarnji List” vezető helyen foglalkozik a horvát blokk tegnapi ülésének határozatával. A „Jutarnji List” cikke annál érdekesebb mint köztudomású az a közeli viszony, amely a lap és blokk vezetői között fenáll.

A helyzet olyan — írja a lap — hogy a horvátok nem vehették tekintetbe azt a platformot, amelyet a demokráta baloldal felajánlott, hanem számításba kellett venni a koalíció jelenlegi helyzetét. A horvátoknak nem elég a mai kormány távozása, de a status quo fentartása, amely nem lenne más mint pusztá személycsere. A horvátoknak így kellett cselekedniük, mert sem a választások megejtésére, sem pedig az alkotmány revíziójára vonatkozólag pozitív garanciákat nem kaptak.

Zagreb. A Frankpártiak és a blokk többi képviselője között nagyon éles harc folyik, amelyben semilyen eszközlől sem riadnak vissza az ellenfelek, még a kölcsönös denunciaciótól sem.

A blokkhoz tartozók azzal gyanúsítják a Frank-pártiak vezérét Hrvojt, hogy összeköttetésben állt az olasz fascistákkal és a magyarokkal és azon fáradozott, hogy Horvátországot felossza Olaszország és Magyarország között.

A Frankpártiak viszont azt fogják rá Rádicsékra, hogy Szerbia ellen dolgoznak és az önálló Horvátországot akarják megvalósítani, amely teljesen független lenne Jugoszláviától.

Ezek a torzsalkodások nagyon rossz színben tüntetik fel úgy Frank, mint Rádics híveit és nacionalista körökben emiatt igen nagy az elégedetlenség. Nincs kizárva, hogy tüntetésekre is sor kerüljön Zagrebban.

Beograd. Pribicevics Szvetozár vasárnap Zagrebban volt. Ehhez az utazásához sok kommentárt fűztek, ő azonban ezeket mind megcáfolta a Novi List munkatársának megérkezése után adott interjújában.

— Nem politikai ügyben — mondja Pribicevics — voltam Zagrebban, hanem meglátogattam egy rokonomat. Teljesen légből kapott az a hír, hogy a horvát blokkal tárgyaltam, mert I nacionalista politikus nem tárgyal olyan politikusokkal, akik az állam egy részéből önálló Horvát köztársaságot akarnak megteremtteni.

SPORT

* SAND—NAK 1:0 (0:0). Biró: Vékes. A mély, sáros talajon egyik csapat sem tudott nevéhez méltó játékot produkálni. Szébb és jobb játékot a vendégcsapatól láttunk, amelynek kitűnő fedezetsora tartotta és irányította az egész együttest. A NAK csak a mérkőzés utolsó 20 percében tudta a SAND-ot védekezésre szorítani, mikor a gép módjára dolgozó SAND-halok kifulladtak. Az a kitűnő védőmunka azonban, amelyet a novisadi csapat mutatott, mindvégig izgalmas és érdekességet biztosított a játék menetének. Dacára, hogy mindkét csapatban több tartalék szerepelt, meg lehet állapítani, hogy a két város első helyezettjei között nincs klasszis differencia és komplett csapatokkal is a vasárnapi eredmény volna a legvalószínűbb kifejezője az erőviszonyoknak. A vendégjátékosok közül Ördög nem annyira szép, mint agilis és hasznos játékaival a legjobb jelzőt érdemli. De kitűnő volt Beleszlin és Held is. A csatárok közül Lantos technikája volt élvezetes, kár, hogy nem tiszta „kétlábos”. A bekkek közül Kovács I. volt nagyszerű. Különösen okosan beosztott és irányított rugásai voltak imponálóak.

A NAK-ban ezuttal a közvetlen védelmet illeti a legnagyobb dicséret. Simon biztos kézzel védett, Róka és Gáspár egymást multák felül. A ma 18 éves Róka már csak gyorsaság dolgában áll jövevő partnerja mögött, viszont energia és fellépés dolgában már felülmulta azt. A fedezetsorban a fáradság jelei mutatkoztak. Nagyban előidézte a SAND hosszú fölényét, hogy nem követték a támadó sort. Mentéseikre szolgál azonban, hogy a csapat lendítőkereke, Schwemm a mérkőzés elején erős csontzúzó-dást szenvedett. A csatársor a második felidőben szébb összjátékot mutatott, de a kapu előtt nem volt erély bennük.

* Ausztria—Magyarország 2:1 (0:1) 30.000 néző előtt zajlott le Budapesten tegnap az ötvenedik, jubiláris osztrák-magyar football-mérkőzés. A mérkőzés megkezdése előtt a

csapatok egymásnak babérkoszorút adtak át. Már a második percben a magyarok Hirczer révén goalt értek el, amit azonban a bíró off-side címén nem ítél meg. Most az osztrákok erősen felnyomulnak és egy összefutás alkalmával Vogl II. az egyik magyar hátvéd, karját törli. Elhagyja a pályát s helyette Zatykó áll be. A 22 percben a magyar csatársor lefut és Hirczer ideális beadásából Molnár goalt fejel. Félidő 1:0 a magyarok javára. A második felidőben az erősebb fizikumú és egységesebb osztrák csapat fölénybe jut és a 15 percben büntetőrugásból goalt ér el (1:1) a 22 percben pedig újabb vezetőgoalt. A két csapat közül a sikerültebben összeállított osztrák tizenegy volt a jobb. A magyarok közül a legjobbak voltak Blum fedezet és Hirczer jobbösszekötő. A mérkőzést a berlini bíró partatlanul vezette.

Színház—Mozi

Sappho. A romanticizmusukban is érdekfeszítően izgalmas regények egyik legszebbike került ilyen címen filmre, Pola Negrivel, a ma minden bizonnyal legnépszerűbb és talán legszebb moziprimadonnával a címszerepben. Sapphó a tragikus szerelem hősnője, akinek szerelme, mint pusztító tűzvész emberleleteken gázol át, míg végre meghozza maga is a szerelem oltárán a legnagyobb áldozatot: odaadja az életét. A darab minden szépségét nagyszerű erővel eleveníti meg a tökéletesnek mondható rendezés. Pola Negri ragyogó szépsége pedig úgy árad végig a darabon, mint a napfény. A csodálatosan szép filmregény még ma és holnap marad az Apolló műsorán.

Felelős szerkesztő: Dr. Szlezák Rezső
Kiadótulajdonos: Fátih Ferenc és társai

Négy polgárit végzett leány

irodai vagy pénzügyárnoknői állást keres.
Cím a kladóban. 1-2

Apró hirdetések.

ALLÁST KERES géplakatos segéd (vaseszerelő) azonnali belépésre. Bővebbet vagy megkeresések a kiadóba keretnek. (1-2)

MŰHELYNEK két kisebb helyiség azonnal kiadó Futaki-utca 70. szám alatt. 1-1

Köszönetnyilvánítás.

Ezúton mondunk hálás köszönetet mindazoknak, akik felejthetetlen férjem és édesatyánk

KISSZÁNTÓI PETHE ISTVÁN
hajóskapitány

temetésén megjelentek és részvételükkel fájdalmunkat enyhítették.

Özv. **Kisszántói Pethe Istvánné**
és családja.

Epres-utcában levő

szoba-konyhát elcserélném

ehhez hasonlóval. Bővebbet Magyar u. 61.

**APOLLO
MOZGÓ**

**NOV.
28**

SAPPHO.

Nagy filmdráma 5 felvonásban.
Főszerepben: POLA NEGRI.

**BÁDOGOS-SEGÉDEK
és egy FÉNYNYOMÓ**

felvétetnek

„IRIS“ Fém- és Pléháru Ipar
Ing. FAITH FERENC

Novisad. — (Temei kapunál, a csatornán túl.)

**SZILVA, LEKVÁR és
SZILVAPÁLINKA**

Minden mennyiségű szárított szilvát, zsákokban vagy etivirozott ládákban (25 és 12½ kg. súly), lekvárt legjobb minőségű 160—170 kg.-nyi hordókban, valamint kitűnő szerb szilvapálinkát, közönségeset, vagy duplán égetett szilvóriumot legolcsóbb áron franko Zabrežje (Sava) vagy franko vagon Valjevo — szállít:

**KORAĆ WEINBERG és TSA
VALJEVO (SZERBIA)**

Girocontó: **METROPOL BANK BEOGRAD**
Knez Mihajlova ulica broj 16.

(Szerb és német levelezés.)

Sürgőnycim: KORAČKO. — — (4020-2-2)

HORDÓK és KÁDAK

bornak és pálinkának, esszencnek, sörnek, conserveknek, káposztának, zsirnak és plajoknak, keményfából, ujak és használtak minden nagyságban és mennyiségben rak-táron és legolcsóbban beszerezhető

DESIDER LÁSZLÓ-nál Noviverbás
(Bácska) Poštanska ulica, özv. Wagner-ház.

FUCHS FRIGYES

épület- és géplakatos Novi Sad,
NEMAČKA (BEM) UL. 13.

Elvállal mindennemű, e szakmába vágó munkákat. — Szerel és javít: Benzín, Nyersolaj és Szilvógázmotorokat. —

Ajánlja egyszeri töltésre 10 óra
hosszal égő fűrészpör kályhált.

Tanoncok felvétetnek. — — (4057-1-2)

TÜZIFA

legolcsóbban beszerezhető
hajó és waggontételekben a

GERBER-sörgyárban
— STARI-BECSEJ. —

Ugyanott 2 jókarban levő teherautó eladó.

SLOBODA

**Nov.
28.**

Gróf

Monte Christo

V. RÉSZ.

Részvény kibocsájtási hirdetmény.

Az Ipar és Kereskedelmi Takarékpénztár r. t. az 1922. évi április hó 30 án tartott közgyűlésen nyert felhatalmazás folytán és a kereskedelemügyi minisztérium VI. 3264. sz. engedélyével alaptőkéjét a jelenlegi 6 millió koronáról (amely 30.000 darab K 200 — névértékű részvényből áll)

12 millió koronára emeli fel további 30.000 darab egyenként K 200. — névértékű részvény kibocsájtása által.

A kibocsájtandó részvény mennyiségéből 20.000 darabot átvesznek az intézetünkkel szerződéses (affiliációs) viszonyban álló Horvát Általános Hitelbank (Hrvatska Sveopća Kreditna Banka) Zagreb és a Kreditanstalt für Handel und Industrie (Kreditni Zavod za Trgovinu in Industriju) Ljubljana,

mig 10.000 darab egyenként K 200. — névértékű részvény az intézet régi részvényeseinek ajánlatik fel, akik a fenti két intézet részére megszabott K 375. — azaz

Háromszázhetvenöt koronás árfolyamon minden 3 darab régi részvényre egy új részvényt vehetnek át elővételi joguk alapján. A részvénykiállítási költségeket és kibocsájtási illetéket az intézet viseli.

A régi részvényesek által nem jegyzett részvények az intézet érdekkörébe még nem tartozó ni felelnek K 425. — árfolyamon nyilvános jegyzés útján ajánlatnak fel.

Az elővételi jog gyakorlásának határideje 1922. évi december hó 15-ike, amely időpontig azon részvényesek, akik elővételi jogukkal élni kívannak, részvényeiket az intézet pénztáránál Novi Sadon, vagy a fentebb megjelölt intézeteknél Zagreb illetve Ljubljánában felülbélyegzés céljából bemutatni és a fenti árfolyam érték felet lefizetni tartoznak. A részvények hátralékos vételára legkésőbb 1922. év december hó 31-ig fizetendő ki, 1922. év július 1-től számított 6%-os kamattal együtt.

A kibocsájtandó új részvények a folyó üzletév hasznában 1922. év július 1-től, azaz fél osztalékban részesednek.

Az intézet összes részvényei — a f. év nov. 11-én tartott rendkívüli közgyűlés által módosított alapszabályok értelmében összevonás útján 100 Dinár névértékre kiállított új részvényekre fognak legkésőbb 1923. évi január hó folyamán kicseréltetni.

Minthogy a részvények az átcserelés alkalmából 1, 5, 10 és 25 darabos összevont címletekben állíthatnak ki, felkérjük a t. részvénytulajdonosokat, hogy a címletbeosztásra vonatkozó kívánságaikat 8 napon belül bejelenteni sziveskedjenek.

Novisad, 1922. november hó 18 án.

Az igazgatóság.